

Vokalizy

Salvatore Marchesi (1822–1908)

Messa di voce

Al ciel sol può la vita chiedere il mortal, non val, no, terrestre aita,
Od nebes jen může život žádat smrtelník, nemá cenu (= nepomáhá), ne, pozemská pomoc,
non val un poter cotal.
nemá cenu moc taková.

Portamento

Perchè, perchè la calma natura, le pene non cura del miser mortale!
Proč, proč klidná příroda muka nelčí ubohého smrtelníka!

Perchè, perchè sensibil non è!
Proč, proč citlivá není!

Sia pace o guerra poco le cale, ben vada o male l'umanità.
Ať je mír nebo válka, málo jí záleží na tom, zda dobře se daří nebo špatně lidstvu.

Muore in autunno, rinasce in aprile, e fresca e gentile, ritorna fiorir!
Zemře na podzim, znovu se narodí v dubnu a svěží a příjemná znovu vykvete!

L'uomo s'invecchia fra stenti e pene, e mai riviene per lui l'aprill!
Člověk zestárne za strádání a v bolestech a nikdy se nevrátí pro něj duben!

Canto spianato

Com'è possibile, che il mondo intero soffra, tormentisi d'un sol pensiero!
Jak je možné, že svět celý trpí, trápí se jedinou myšlenkou!

La fama e l'or l'invidia e amor, sono i tiranni, fonte di affanni,
Sláva a peníze, závist a láska, (to) jsou tyrani, zdroj soužení,

che i nostri giorni fan di pene adorni e ci rapiscono la cara libertà, ah!
kteří naše dny činí trápením obklopené a nám berou drahou svobodu, ach!

Scala diatonica

Non posso, non posso più starti lontano. Il finger è vano, non vale il gabbar.
Nemohu nemohu už být od tebe daleko. Předstírat je zbytečné, nemá cenu podvádět.

Resister non voglio al crudo tormento. Morire mi sento, mi sento spirar.
Odolávat nechci krutému trápení. Na umření se cítím, cítím, že zemřu.

Scala diatonica

La mamma mi forza, mi spinge al lavoro. Di noia mi moro, resister non so.
Maminka mě nutí, strká mě do práce. Nudou umírám, odolávat neumím.

Se a caso riposo desidero un poco, se scherzo, se gioco,
Když náhodou po odpočinku toužím trochu, když žertuji, když si hraji,

se a caso riposo, non trovo mercè.
když náhodou odpočívám, nenacházím slitování.

Scala puntata

Già sorge il giorno, si leva il sole. L'eterna mole ritorna a brillar.
Již nastává den, vychází slunce. Věčná hmota začíná zářit.

Di roseo manto si cinge la terra, fra gli uomin' la guerra già torna a scoppiar.
Do růžového pláště se halí země, mezi lidmi válka již zase začíná propukat.

E torna col giorno nel mondo il dolor, sì, col sonno la pace sparita è dal cor!
A vrací se se dnem na svět bolest, ano, se spánkem klid zmizel ze srdce!

Scala cromatica

Vola il tempo rapido, al par della folgore, e com'essa indomito strugge il mondo ognor.
Letí čas rychle, tak jako záře, a jako ona nespoutaně ničí svět stále.

La speranza, l'idolo della schiatta umana, tal tiranno per suo danno adora ognor.
Naděje, modla pokolení lidského, toho tyrana ke své škodě zbožňuje stále.

Vola il tempo rapido, al par della folgore, e com'essa indomito strugge il mondo inter.
Letí čas rychle, tak jako záře, a jako ona nespoutaně ničí svět celý.

Scala minore

La cara madre mia moria, e più non è! Amata tanto da tutti fu, sparì d'incanto,
Drahá matka má zemřela a více (ji) není! Milovaná tolik všemi byla, zmizela kouzlem,

ahi! non è più! Quant'era santa, quant'era cara, senza di lei m'è di peso la vita.
ach, už není! Jak byla spravedlivá, jak byla milá, bez ní mi je tíží život.

Donna cotanta, Madre sì rara, nessun'al mondo trovarla può.
Ženu takovou, matku tak vzácnou nikdo na světě najít ji nemůže.

Note ripetute

Non ha gioia il core, tranne il vero amore, e l'affetto solo è l'uman consolo.
Nemá radosti srdce, kromě skutečné lásky a cit jedině je lidskou útěchou.

Le ricchezze, e l'oro sono van tesoro. È l'amor, l'amor il sol bene dato al cor.
Bohatství a zlato jsou nicotnými poklady. Je láska, láska jediným dobrem, daným srdci.

Terzine

Mi sento un estro d'improvvisare, vorrei cantare, vorrei ballar.
Cítím náhlý popud improvizovat, chtěl/a bych zpívat, chtěl/a bych tančit.

Ho tutta l'anima di gioia piena, mi sento in estasi, quasi nel Ciel!
Mám celou duši radosti plnou, cítím se (být) u vytržení, téměř v nebi!

Cantiam, balliam, balliam cari amici, andiam, goder dobbiamo, sì!, con libertà.
Pějme, tančeme, tančeme, drazí přátelé, pojďme, užívat si musíme, ano, svobodně.

Mi sento un estro d'improvvisare, vorrei cantare, vorrei ballar!
Cítím náhlý popud improvizovat, chtěl/a bych zpívat, chtěl/a bych tančit!

Sì, ballar, sì, cantar, con libertà ballar, sì, ballar, sì, cantar con libertà.
Ano, tančit, ano, zpívat, svobodně tančit, ano, tančit, ano, zpívat svobodně.

Quartine

La madre mia dicevami che in tempi più propizii non v'erano tanti vizii, e il mondo
Matka moje říkala mi, že v dobách šťastnějších nebylo tolik neřestí a svět

era miglior, miglior. Sempre è la stessa istoria, dacchè è creato il mondo.
byl lepší, lepší. Stále je to tentýž příběh, od té doby co byl stvořen svět.

Gli stessi sono gli uomini, ah! sempre così sarà!
(Stále) stejní jsou lidé, ach, stále tak to bude!

Arpeggio

La tromba squilla, la tromba squilla, la fiamma scintilla, a letto andiam.
Trubka troubí, trubka troubí, plamen praská, na lůžko jdeme.

La notte al riposo c'invita, ci chiama, sopita è ogni brama, la pace torna.
Noc k odpočinku nás zve, volá nás, ztišená je každá touha, klid se vrací.

Non giova non vale di darsi del male; è un giorno la vita, la notte è già là.
Nepomáhá, nemá cenu ubližovat si. Je jeden den život (= trvá krátce), noc je už tam.

Appoggiatura a acciacatura

Pietà, mio Dio, d'un misero, d'un triste affranto cor, che in te sol spera
Smilování, můj Bože, s ubohým, se smutným, sklíčeným srdcem, které v tobě jen doufá

balsamo, soccorso al suo dolor. Dal ciel mi volgi il guardo,
(najít) balzám, pomoc na svou bolest. Z nebe na mne pohlédni,

oh, Signor, rimira l'angoscia, l'estremo dolor.
ó, Pane, pohled' na úzkost, největší bolest.

Concedi almen ch'io possa morir. Mi è un peso la vita, mi è un crudo martir.
Dovol alespoň, abych já mohl/a zemřít. Je mi tíží život, je mi krutým utrpením.

Mordente a gruppetto

Donnette mie, se credere potete all'indovino, non v'è gran tempo a perdere,
Ženušky mé, jestli věřit můžete věštcí, není moc času, abyste jej ztrácely,

cercate maritino. Non fate tante smorfie, deh!, siate più modeste, se no potrà succedervi
hledejte si mužíčka. Nedělejte takové úšklebky, ach, buďte skromnější, když ne, může se vám stát,

che tardi alfin sarà. Ve n'è dozzine a vendere, di tutte le stagioni, ve n'è
že pozdě nakonec bude. Jsou jich tu tucty na prodávání, z každého (životního) období, jsou tu

dei grandi e piccoli, e d'ogni qualità. Sbrigatevi, sbrigatevi, mentr'è pur tempo ancora.
velcí a malí a v každé kvalitě. Pospěšte si, pospěšte si, dokud je přece jen čas ještě.

Pensatevi, pensatevi, che il tempo ve la fa.
Zamyšlete se, zamyslete se, neboť čas vás doběhne.

Sincope

No! No! Non posso più, non posso fiatare. Non tengo forza, non tengo forza, non posso,
Ne! Ne! Nemohu už, nemohu dýchat. Nemám sílu, nemám sílu, nemohu,

non posso parlare. La sincope maledetta girare mi fa la testa.
nemohu mluvit. Synkopa prokletá roztáčí mi hlavu (= točí se mi z ní hlava).

Che brutta scoperta è questa, necessaria no, non è, non è, no! No! No!
Jak ošklivé odhalení (= zjištění) je tohle, nutná ne, není, není, ne! Ne! Ne!

Non tengo più forza, non posso più parlar
Už nemám sílu, už nemohu mluvit

Salti

Palpita, palpita tanto che vuoi, ai moti tuoi non cedo, mio core. Palpita, palpita,
Bij si, bij, tolik, kolik chceš, pohybům tvým nepodlehnu, mé srdce. Bij si, bij,

tanto che vuoi, ai moti tuoi, no, non cederò. Indarno stuzzichi, invano pizzichi.
tolik, kolik chceš, pohybům tvým ne, nepodlehnu. Marně škádlíš, marně popichuješ.

Non cedo, credilo, resisto, vedilo. Non voglio arrendermi al tuo voler.
Nepodlehnu, věř tomu, odolám, podívej. Nechci se podrobit tvé vůli.

Palpita, palpita, non cederò, no.
Bij, bij, nepodlehnu, ne.

Marcato a staccato

Non so più cosa mi faccia notte e giorno a lavorar, chi mi sgrida,
Nevím už, co mě vede (k tomu, abych) v noci a ve dne pracoval. Ten mi vynadá,

chi minaccia, son vicino da crepar. Se fo male, se fo bene
ten vyhrožuje, jsem blížek smrti. Když pracuji špatně, když pracuji dobře,

allo stesso già riviene, sempre ho torto ad ogni costo, per me più non v'è pietà.
nastejno už to vyjde, vždy se mýlím, za každou cenu, pro mne už tu není milosrdenství.

Questa vita disperata, che il destino m'ha serbata, più non voglio sopportar, la vo' cambiar.
Tenhle život zoufalý, který osud mi předurčil, víc nechci snášet, chci jej změnit.

Priacchè un tal destino amaro mi riduca ad impazzar, questa vita da somaro la vo' cambiar.
Dříve než takový osud hořký mě přivede k šílenství, tento život oslí chci změnit.

Trillo

Perchè mai così turbata tu mi guardi, oh! mio tesoro, tu sai ben quanto t'adoro,
Proč jen tak rozrušená ty na mě hledíš, ó, můj poklade, ty víš dobře, jak tě zbožňuji

e che vivo sol per te. Questo amore che m'infiamma è sì puro ed innocente,
a že žiji jen pro tebe. Tato láska, která mě rozpaluje, je tak čistá a nevinná,

e lo giuro eternamente, ah sempre oh! Cara, il serberò! Perchè mai così turbata
a to přísahám na věčnost, ach, navždy, ó, drahá, uchovám ji! Proč jen tak rozrušená

tu mi guardi oh! Mio tesoro, tu sai ben quanto t'adoro, mio tesoro!
ty na mě hledíš, ó, můj poklade, ty víš dobře, jak tě zbožňuji, můj poklade!

Résumé

Bella è l'azzurra lieta marina, ma la collina coperta è di fior. Son belle l'onde,
Krásné je modré, příjemné moře, ale vrch je poset květinami. Jsou krásné vlny,

del mar le sponde, ma gli antri e i boschi son belli ancor. Ah! la natura è grande, sì,
mořské břehy, ale jeskyně a lesy jsou krásné také. Ach, příroda je velká, ano,

è grande ognor. Quando l'uomo sventurato cerca aita al suo dolor, le bellezze del creato
je velká stále. Když člověk nešťastný hledá pomoc na svou bolest, krásy světa

sono balsamo al suo cor.
jsou balzámem na jeho srdce.

Résumé II°

Ignaro il rio del suo destino, serpendo corre al mare in seno
Neznalý potůček svého osudu (= který neví, co ho čeká), *klikatě teče do mořské náruče* (lůna)

e mormorando va nel cammino, finchè al mar(e) si fonde e tace allor. Così dell'uomo
a se šuměním jde na své pouti, dokud v moři se nerozplyne a mlčí pak. Tak po lidském

il core anelo, spinto è dal cielo verso il suo amor e ignaro ei corre a un ente
srdci toužím, strkáno je nebem ke své lásce a nevědomé ono běží k bytosti,

che in core, e in mente ha sculto ognor.
kteřou do srdce a do mysli si vrylo provždy.